

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 92/20
Luksemburg, 16 lipca 2020 r.

Wyroki w sprawach C-549/18 Komisja / Rumunia
i C-550/18 Komisja / Irlandia

Od Rumunii i Irlandii zasądzono zapłatę na rzecz Komisji ryczału w wysokości, odpowiednio, 3 000 000 EUR i 2 000 000 EUR

Te dwa państwa członkowskie nie dokonały w wyznaczonym terminie pełnej transpozycji dyrektywy w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu

Celem dyrektywy 2015/849¹ jest zapobieganie wykorzystywaniu systemu finansowego Unii Europejskiej do prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. Państwa członkowskie miały dokonać transpozycji tej dyrektywy do prawa krajowego do dnia 26 czerwca 2017 r. i poinformować Komisję Europejską o przyjętych w tym zakresie środkach.

W dniu 27 sierpnia 2018 r. Komisja wniosła do Trybunału dwie skargi o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, uznawszy, że Rumunia oraz Irlandia w terminie wyznaczonym im w uzasadnionych opiniach nie dokonały pełnej transpozycji dyrektywy 2015/849 ani nie poinformowały o odpowiednich krajowych środkach transponujących. Ponadto wniosła ona, na podstawie art. 260 ust. 3 TFUE², o zasądzenie od Rumunii i Irlandii, po pierwsze, zapłaty dziennej okresowej kary pieniężnej od dnia ogłoszenia wyroku z tytułu uchybienia obowiązkowi poinformowania o środkach podjętych w celu transpozycji tej dyrektywy, a po drugie, zapłaty ryczału. Następnie Komisja poinformowała Trybunał o częściowym cofnięciu skargi w zakresie, w jakim wносиła o nałożenie dziennej okresowej kary pieniężnej, ponieważ wniosek ten stał się bezprzedmiotowy w następstwie pełnej transpozycji dyrektywy 2015/849 do prawa rumuńskiego i do prawa irlandzkiego.

W tym kontekście Rumunia i Irlandia zakwestionowały zastosowanie systemu sankcji ustanowionego w art. 260 ust. 3 TFUE. Te dwa państwa członkowskie twierdziły również, że żądanie przez Komisję nałożenia ryczału jest nie tylko nieuzasadnione, lecz również nieproporcjonalne w świetle okoliczności sprawy oraz celu tego rodzaju sankcji pieniężnej. Zarzucały one Komisji, że nie uzasadniła w szczegółowy sposób, w każdym konkretnym przypadku, swojej decyzji o żądaniu nałożenia takiej sankcji w tych sprawach.

Dwoma wyrokami wydanymi w składzie wielkiej izby w dniu 16 lipca 2020 r. Trybunał uwzględnił skargi wniesione przez Komisję. Stwierdził on w pierwszej kolejności, że w chwili upływu terminu wyznaczonego im w uzasadnionej opinii Rumunia i Irlandia ani nie przyjęły krajowych środków transponujących dyrektywę 2015/849, ani nie powiadomiły Komisji o takich środkach i w związku z tym uchybiły zobowiązaniom ciążącym na nim na mocy tej dyrektywy.

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz.U. 2015, L 141, s. 73).

² Artykuł 260 ust. 3 TFUE umożliwia Trybunałowi nałożenie na dane państwo członkowskie kary pieniężnej (ryczału lub dziennej okresowej kary pieniężnej) w przypadku uchybienia „obowiązkowi poinformowania [Komisji] o środkach podjętych w celu transpozycji dyrektywy Unii”.

W drugiej kolejności Trybunał orzekł, że art. 260 ust. 3 TFUE ma zastosowanie w omawianych sprawach³. Trybunał przypomniał bowiem, że obowiązek poinformowania o środkach podjętych w celu transpozycji w rozumieniu tego postanowienia należy rozumieć jako ciążący na państwach członkowskich obowiązek przekazania wystarczająco jasnych i precyzyjnych informacji o środkach transponujących dyrektywę. Zgodność z tym obowiązkiem oznaczała w omawianych sprawach dla państw członkowskich wskazanie w odniesieniu do każdego przepisu tej dyrektywy przepisu lub przepisów krajowych zapewniających jego transpozycję. Zauważając, że Komisja stwierdziła brak powiadomienia przez Rumunię i Irlandię o środkach transpozycji dyrektywy 2015/849 w terminie wyznaczonym w uzasadnionej opinii, Trybunał orzekł, po pierwsze, że stwierdzone w ten sposób uchybienie jest objęte zakresem stosowania tego postanowienia.

Po drugie, Trybunał przypomniał, że Komisja nie ma obowiązku uzasadniania w każdym konkretnym przypadku swojej decyzji o wystąpieniu o nałożenie kary pieniężnej na podstawie art. 260 ust. 3 TFUE. Trybunał stwierdził w istocie, że przesłanki stosowania tego postanowienia nie mogą być bardziej restrykcyjne niż przesłanki przewidujące stosowanie art. 258 TFUE, ponieważ art. 260 ust. 3 TFUE stanowi jedynie środek pomocniczy w postępowaniu w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, którego zastosowanie należy do uprawnień dyskrecjonalnych Komisji, nad którymi Trybunał nie może sprawować kontroli sądowej. Ten brak uzasadnienia nie ma wpływu na gwarancje proceduralne danego państwa członkowskiego w zakresie, w jakim Trybunał, nakładając taką sankcję, podlega obowiązkowi uzasadnienia.

Niemniej jednak Trybunał wyjaśnił, że Komisja jest zobowiązana do uzasadnienia charakteru i wysokości żądanej kary pieniężnej, uwzględniając w tym względzie wytyczne, które wydała, ponieważ w ramach postępowania wszczętego na podstawie art. 260 ust. 3 TFUE Trybunał dysponuje jedynie ograniczonymi uprawnieniami dyskrecjonalnymi. W przypadku stwierdzenia przez ten ostatni uchybienia, propozycje Komisji wiążą bowiem Trybunał co do charakteru kary pieniężnej, którą może on nałożyć oraz co do maksymalnej wysokości kary, jaką może orzec.

W trzeciej kolejności, w odniesieniu do nałożenia ryczału w omawianych sprawach Trybunał przypomniał, że celem realizowanym przez wprowadzenie mechanizmu zawartego w art. 260 ust. 3 TFUE jest nie tylko skłonienie państw członkowskich do usunięcia w jak najkrótszym czasie uchybienia, które w braku takiego środka miałyby tendencję do utrwalania się, lecz również uproszczenie i przyspieszenie procedury nakładania kar pieniężnych za uchybienia obowiązkowi poinformowania o przepisach krajowych transponujących dyrektywę przyjętą zgodnie z procedurą ustawodawczą. W związku z tym Trybunał orzekł, że skarga Komisji, jak w omawianych sprawach, która wnosi o nałożenie ryczału, nie może zostać oddalona jako nieproporcjonalna tylko z tego względu, że jej przedmiotem jest uchybienie, które pomimo że trwało przez dłuższy czas, ustało w chwili badania okoliczności faktycznych przez Trybunał, ponieważ nałożenie ryczału opiera się na ocenie skutków niewykonania zobowiązań danego państwa członkowskiego dla interesów prywatnych i interesu publicznego, w szczególności gdy uchybienie trwało przez dłuższy czas.

W czwartej kolejności, jeśli chodzi o obliczenie ryczału, jaki należy nałożyć w omawianych sprawach, Trybunał przypomniał, że wykonując swoje uprawnienia dyskrecjonalne w tej dziedzinie, określone w propozycjach Komisji, to do niego należy ustalenie kwoty ryczału, do zapłaty którego państwo członkowskie może zostać zobowiązane na podstawie art. 260 ust. 3 TFUE w taki sposób, aby była ona, po pierwsze, stosowna do okoliczności, a po drugie, proporcjonalna do popełnionego naruszenia. Do istotnych w tym względzie czynników należą elementy takie jak waga stwierdzonego uchybienia, czas jego trwania oraz zdolność płatnicza danego państwa członkowskiego.

W odniesieniu do, po pierwsze, wagi naruszenia, Trybunał stwierdził, że o ile Rumunia i Irlandia położyły kres zarzucanemu w toku postępowania uchybieniu, to jednak uchybienie to istniało w chwili upływu terminu wyznaczonego w odpowiednich uzasadnionych opiniach, tak że skuteczność prawa Unii nie była zapewniona w każdym czasie.

³ Trybunał po raz pierwszy zastosował to postanowienie traktatu FUE w swoim wyroku z dnia 8 lipca 2019 r., w sprawie *Komisja / Belgia* (art. 260 ust. 3 TFUE – sieci szerokopasmowe) [C-543/17](#); zob. także komunikat prasowy nr [88/19](#).

Po drugie, jeśli chodzi o ocenę czasu trwania naruszenia, Trybunał przypomniał, że należy ją co do zasady uznać za przeprowadzoną w dniu, w którym Trybunał ocenia stan faktyczny, czyli w dniu zakończenia postępowania. Odnośnie do początku okresu podlegającego uwzględnieniu przy ustalaniu kwoty ryczałtu, jaki należy nałożyć na podstawie art. 260 ust. 3 TFUE, datą, którą należy przyjąć w celu oceny czasu trwania uchybienia, jest nie data upływu terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii (użyta do ustalenia dziennej okresowej kary pieniężnej, jaką należy nałożyć), lecz data upływu terminu transpozycji przewidzianego w przedmiotowej dyrektywie. Postanowienie to ma bowiem na celu zmotywowanie państw członkowskich do dokonania transpozycji dyrektyw w terminach określonych przez prawodawcę Unii oraz zapewnienie pełnej skuteczności prawodawstwa Unii. Każde inne rozwiązanie byłoby ponadto równoznaczne z zakwestionowaniem skuteczności (*effet utile*) przepisów dyrektyw ustalających datę wejścia w życie środków służących ich transpozycji i przyznaniem dodatkowego terminu transpozycji, którego długość jest ponadto różna w zależności od szybkości, z jaką Komisja wszczyna postępowanie poprzedzające wniesienie skargi, przy czym nie jest możliwe uwzględnienie długości tego terminu przy ocenie czasu trwania danego uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Trybunał doszedł więc do wniosku, że uchybienie zobowiązaniom Rumunii i Irlandii trwało nieco ponad dwa lata.

Po trzecie, w odniesieniu do zdolności płatniczej danego państwa członkowskiego Trybunał przypomniał, że należy wziąć pod uwagę dynamikę zmiany produktu krajowego brutto (PKB) tego państwa członkowskiego w ostatnim czasie według stanu na chwilę przeprowadzania przez Trybunał oceny okoliczności faktycznych.

W konsekwencji, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności omawianych spraw i w świetle uprawnień dyskrecyjnych przyznanych Trybunałowi w art. 260 ust. 3 TFUE, Trybunał zasądził od Rumunii i Irlandii zapłatę na rzecz Komisji ryczałtu w wysokości odpowiednio 3 000 000 EUR i 2 000 000 EUR.

UWAGA: Skarga o stwierdzenie uchybienia państwa członkowskiego jest kierowana przeciwko państwu członkowskiemu, które uchybiło zobowiązaniom wynikającym z prawa Unii, przez Komisję lub inne państwo członkowskie. Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości stwierdzi uchybienie, państwo, którego to dotyczy, powinno jak najszybciej zastosować się do wyroku.

Jeżeli Komisja uzna, że państwo członkowskie nie zastosowało się do wyroku, może wnieść nową skargę i domagać się sankcji finansowych. Jednak w sytuacji nieprzekazania Komisji krajowych środków transpozycji dyrektywy Trybunał Sprawiedliwości może, na jej wniosek, nakładać kary pieniężne już na etapie pierwszego wyroku.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

Tekst wyroków ([C-549/18](#) i [C-550/18](#)) jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793